

Nr 149

Av herrar Nilsson i Agnäs och Petersson, om en teologisk fakultet i Umeå, m. m.

Den rådande prästbristen är kännbar för de flesta församlingarna i vårt land men i synnerhet i de två nordligaste stiftet, där prästbristen måste upplevas som särskilt besvärande på grund av de stora avstånd som det ofta är mellan församlingskyrkor och församlingscentra, vilket medför större olägenheter, då en präst måste uppehålla tjänsten i en eller ett par grannförsamlingar vid sidan om sin egen tjänst. För församlingsbor, som av olika anledningar kan behöva besöka en själasörjare, ställer sig också de långa resorna tyngande. En församling utan egen präst mister många förmåner, och det säger sig självt, att prästbristen också är en faktor att räkna med då det gäller avfolkningen i vissa distrikt. Det finns församlingar, som gjort stora uppoffringar för att själva få en vakant tjänst besatt, när domkapitel och biskop måst resignera, och detta visar den allmänna åstundan att i den egna församlingen upprätthålla det »normala» förhållandet med egen präst. En förbättrad prästrekrytering är ett accentuerat krav i vida kretsar, samtidigt som villrådigheten om vad som kan göras är utbredd.

Genom beslut av biskopsmötet tillsattes 1963 en kommitté med uppdrag att utreda frågor sammanhängande med prästutbildningen. Kommittén har 1965 avgivit ett betänkande med förslag angående utformningen av prästutbildningen, där bland annat arbetsuppgiften varit att utreda

- 1) vilka krav på kunnsighet och färdigheter, som kan ställas på en präst i vår tid,
- 2) vilka av dessa krav som tillgodoses genom den nuvarande utbildningen, samt
- 3) på vilket sätt krav på övrig utbildning skall kunna tillgodoses.

Kommittén har därvid »konstaterat, att dess arbete i tiden råkat sammanfalla med utredningar angående omkonstruering av hela gymnasiet samt kristendomsläroarbetsutbildningen, där även teologiska fakulteternas framtida ställning förts in i den allmänna undervisningsdebatten». (Citat, sid. 6 i betänkandet.) Detta är givetvis riktigt, och det synes oss motionärer vara den rätta tidpunkten att nu planlägga ännu en avdelning av den teologiska

fakulteten i Sverige och förlägga den till en del av landet, där själva dess placering kan beräknas medföra större prästrekrytering och därtill giva de nordligaste stiftens bistånd, då det gäller hävandet av prästbristen. Det finns anledning att tro, att teologisk utbildning förlagd till Umeå skall medföra gynnsamma verkningar och innebära en lättnad i det trängda läget dels genom att möjlighet och utrymme för teologisk utbildning skulle beredas ett större antal människor, dels genom att många norrlänningar kunde få sin teologiska utbildning i eller nära hemorten, dels ock därigenom att teologie studerande från sydligare stift kunde lära känna förhållandena i Norrland och kanske intresseras att förlägga sin tjänstgöring dit. Den utbildning eller fortbildning av redan verksamma präster, som alltmer blir en nödvändighet, skulle även komma att underlättas för de norrländska prästerna. Därtill kan nämnas, att den specifikt norrländska folkfromheten och det norrländska läseriets och väckelsernas atmosfär och historia intresserar många teologie studerande, som i Umeå finge möjlighet att konfronteras med denna sida av vårt folks religiösa liv och andliga arv.

Biskopsmötets prästutbildningskommitté framför dessutom ett förslag om upprättande av pastoralinstitut för den praktisk-teologiska utbildningen. Enligt Yngve Brilioth (SOU 1942: 33), som utrett frågan om ett sådant instituts förläggning, bör man anknyta ett pastoralinstitut till universitet, och när prästutbildningsutredningen i sitt betänkande kommer fram till att det är olämpligt med bara ett enda pastoralinstitut, bl. a. på grund av att så många teologie studerande redan är gifta och har vissa tjänster i olika församlingar, och fördenskull föreslår två institut men icke funnit det genomförbart med ett tredje förlagt till Norrland, vill vi framföra den uppfattningen, att ett pastoralinstitut bör förläggas just till Umeå i anslutning till en där upprättad teologisk fakultet.

Med hänvisning till det ovan anförda får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsamt utredning och härav föranledda förslag för anordnande av teologisk fakultet i Umeå. Samtidigt bör frågan om förläggande av ett pastoralinstitut till Umeå prövas.

Stockholm den 20 januari 1966

Tore Nilsson
i Agnäs

Per Petersson